



Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Burenseswal 5 te Erichem

Rapportnummer 20-0135

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Burensewal 5 te Erichem

April 2020

Rapportnummer: 20-0135

Opdrachtgever: Pouderoyen Compagnons

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl



Veldonderzoek: I. Lustenhouwer

Auteur: M.A. den Otter

Kwaliteitscontrole: N. Arts-Smits

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden.....	9
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora.....	11
4.2.2	Vlinders en libellen	11
4.2.3	Kevers en weekdieren	11
4.2.4	Vissen	12
4.2.5	Reptielen en amfibieën	12
4.2.6	Vogels.....	14
4.2.7	Zoogdieren.....	15
5	Conclusies	17
5.1	Beschermde gebieden.....	17
5.2	Beschermde soorten	17
5.3	Advies	19
5.4	Aanbevelingen	19
	Geraadpleegde bronnen	20

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
Bijlage 2	Landschapsplan

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens het wijndomein te ontwikkelen. In het plangebied worden twee gebouwen, een parkeerplaats, een waterpartij en een toegangsweg gerealiseerd. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan is in 2018 in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden. Sindsdien hebben geen werkzaamheden of andere veranderingen plaatsgevonden in het plangebied. De quickscan is in 2020 geüpdatet, aangezien de voorgenomen plannen zijn aangepast, hiervoor is een nieuw veldbezoek uitgevoerd.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode

besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Burensewal 5 te Erichem. Het plangebied betreft een wijngaard, door het midden loopt een sloot van het noordoosten naar het zuidwesten. In het noordwesten van het plangebied liggen akkers.

De ligging van het plangebied in de bredere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina 6 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.



Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)



Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)



Foto 1. Midden van het plangebied, richting het noordoosten



Foto 2. Midden van het plangebied richting het zuidwesten



Foto 3. De sloot in het midden van het plangebied



Foto 4. De sloot langs de zuidwestgrens



Foto 5. Het westen van het plangebied.



Foto 6. Slootkant met gemaaide oevertvegetatie

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens het wijndomein verder te ontwikkelen. In het plangebied worden twee gebouwen, een parkeerplaats, een waterpartij en een toegangsweg gerealiseerd, zie figuur 3. In bijlage 2 is het landschapsplan in groot formaat weergegeven.



Figuur 3. Voorgenomen plannen Buresewal 5 te Erichem (bron: Pouderoyen Compagnons)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

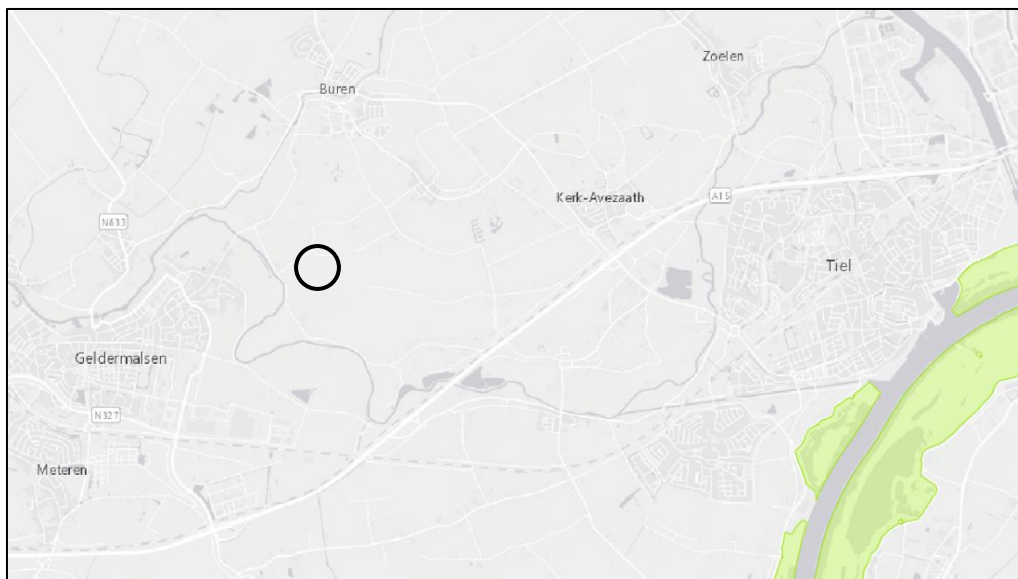
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 25 maart 2020 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: zonnig, droog, vrij matige wind (3 bft), en circa 11 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 6,0 kilometer afstand ten oosten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken, zie figuur 4.



Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (lichtgroen) (bron: geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=1)

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (6,0 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

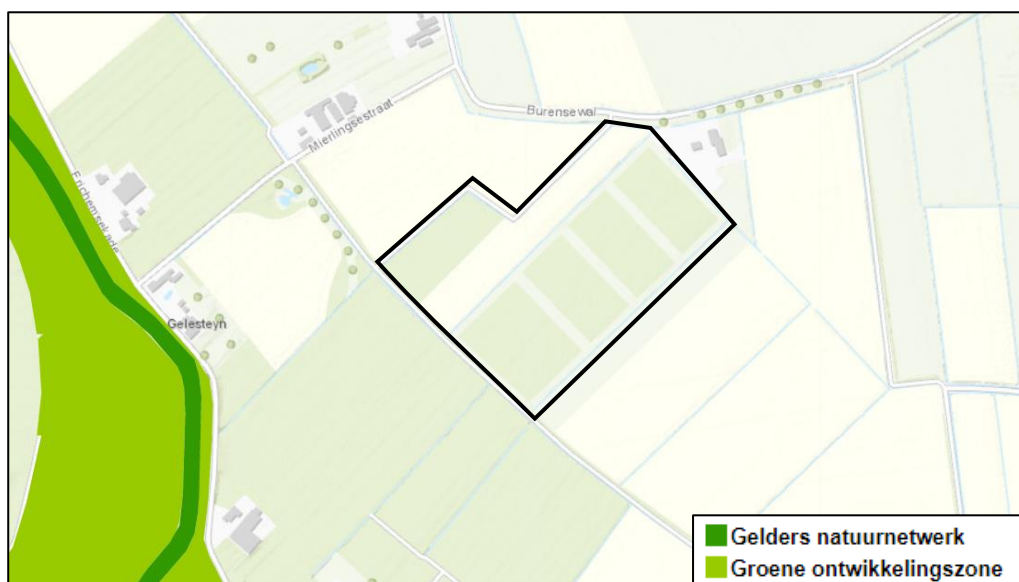
Ook een negatief effect door stikstof-emissie als gevolg van de voorgenomen plannen is vanwege de grote afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de plannen redelijkerwijs uit te sluiten. Uit de AERIUS-berekening volgt dat het voornemen niet leidt tot een overschrijding van de drempelwaarde van 0,00 mol/ha op stikstofgevoelige habitats. Het planvoornemen leidt daarmee niet tot een significante toename van stikstofdepositie op omliggende Natura2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO)) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar

en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart kernkwaliteiten GNN en GO op de website van provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van de Groene Ontwikkelingszone of het Gelders Natuurnetwerk. Het meest dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GNN en GO ligt op circa 280 meter ten oosten van het plangebied. De ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.



Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het NNN

(bron: <https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc>)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het GNN of GO. Gezien de kleinschalige en lokale aard van de voorgenomen plannen is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op het nabijgelegen NNN en dat de kernkwaliteiten van het NNN worden aangetast.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (6 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Een negatief effect als gevolg van stikstofuitstoot is middels een AERIUS-berekening uitgesloten. Ten aanzien van het GNN en de GO hebben de voorgenomen plannen geen (significant) negatief effect tot gevolg voor de kernkwaliteiten van deze gebieden.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde plantensoorten brede wolfsmelk en kleine wolfsmelk (§3.3 Wnb) voorkomen.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat geschikte habitats voor deze en andere beschermde plantensoorten ontbreken binnen het plangebied. Het plangebied bestaat uit een intensief gebruikte wijngaard met voedselrijk en frequent gemaaid grasland. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Volgens gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoort sleedoornpage (§3.3 Wnb) voorkomt.

In het plangebied ontbreken het geschikte habitat en de geschikte waardplanten voor deze en andere beschermde vlinders. Hiermee is het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten.

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de beschermde libellensoort gevlekte witsnuitlibel (§3.2 Wnb) voorkomt.

Gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in het plangebied, is het voorkomen van gevlekte witsnuitlibel en andere beschermde libellensoorten uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.

De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.

De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten. Het water in het plangebied is niet schoon en helder met waterplanten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde vissoort grote modderkruiper (§3.3 Wnb) voorkomt.

Grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater binnen het plangebied is het voorkomen van modderkruiper en andere (beschermde) vissoorten uitgesloten. De watergang in het plangebied is niet ondiep en waterplanten ontbreken in de sloot.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle §3.3 Wnb), heikikker,

poelkikker en kamsalamander (alle §3.2).

De sloten in en langs het plangebied zijn geschikt als voortplantingshabitat voor algemene amfibieën. De wijngaard en de akkers/graslanden in het plangebied zijn matig geschikt als landhabitat voor algemene amfibieën doordat de vegetatie laag is en weinig dekking biedt. Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen voorkomen in het plangebied.

Heikikker is duidelijk een cultuurvliedende soort die voorkomt in heide en veengebieden. De wijngaard en omliggend terrein van de sloot midden in het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de heikikker. Geschikt leefgebied voor heikikker ligt op een te grote afstand van het plangebied. Heikikker heeft een kleine actieradius derhalve is het plangebied voor deze soort niet te bereiken. Poelkikker komt vooral voor in bos, hei en hoogveen en bij wateren met een goede kwaliteit en hoge natuurwaarde. Dergelijke wateren zijn in het plangebied niet aanwezig. Tevens heeft de poelkikker een zeer kleine actieradius, het plangebied is vanuit geschikt gebied niet bereikbaar. Kamsalamander komt niet vaak voor in wateren met vissen, in de sloot in het plangebied zijn driedoornige stekelbaarzen gevangen. Tevens dient geschikt voorplantingswater veel waterplanten te bevatten, dit is niet het geval in de sloten in en om het plangebied. Daarnaast vormt het plangebied geen geschikt landhabitat voor kamsalamander. Kamsalamanderhabitat is voornamelijk kleinschalig landschap en ligt vaak op grenzen van bos naar agrarisch gebied. In het plangebied is geen kleinschalig landschap aanwezig en in de omgeving van het plangebied is geen bos of struweel aanwezig. Het voorkomen van deze drie soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Reptielen

Volgens de gegevens van de NDFF komen op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied de beschermde reptielensoorten ringslang (§3.3 Wnb) en hazelworm (§3.2 Wnb) voor.

Ringslang is als enige van de voor Nederland inheemse reptielensoorten gebonden aan water. De ringslang heeft veel ruimtelijke variatie nodig in het leefgebied, zoals struweel en bladhopen. De sloot in het plangebied en de sloten rond het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor ringslang. In het plangebied ontbreekt het echter aan voldoende ruimtelijke variatie en geschikt habitat, zoals broeihopen. Dit in ogenschouw genomen samen met de relatief grote afstand tot meest nabijgelegen bekende populaties van ringslang (nabij Maurik) op meer dan vijf kilometer afstand van het plangebied is het voorkomen van ringslang in het plangebied uit te sluiten.

Hazelworm komt voor in struwelen en andere plekken met dichte vegetatie, voornamelijk in bos- en heideterreinen bij voorkeur met een dikke strooisellaag. In het oostelijk deel van het plangebied is braamstruweel aanwezig. Echter, vanwege de beperkte hoeveelheid struweel en de open ligging van het plangebied en het omringende landschap is het voorkomen van hazelworm in het plangebied uit te sluiten. Geschikt habitat ontbreekt voor de hazelworm in het plangebied.

Effectbeoordeling

Het voorkomen van de amfibiesoorten kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker is niet uit te sluiten binnen het plangebied. De voorgenomen plannen zorgen ervoor dat land- en overwinteringshabitat verdwijnt en tijdens de werkzaamheden worden mogelijk individuen van deze amfibieënsoorten verwond. Mogelijk is tijdens de werkzaamheden een klein gedeelte van de sloot ongeschikt als voortplantingshabitat.

Mitigerende maatregelen

Voor de amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en bastaardkikker geldt in de provincie Gelderland, in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden, zie §1.3 van dit rapport.

Werkzaamheden aan watervoerende sloten dienen in het kader van de zorgplicht buiten de voortplantingsperiode van amfibieën (half maart tot half september) te worden uitgevoerd. Graafwerkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten de overwinteringsperiode van amfibieën. Dit betekent dat deze werkzaamheden mogen worden uitgevoerd in de periode half april tot half oktober.

4.2.6 Vogels

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw (alle §3.1 Wnb).

Het plangebied is vanwege het intensieve gebruik ongeschikt als broedgebied voor vogels, met en zonder jaarrond beschermd nest. Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied voor enkele algemene vogelsoorten. Tevens kunnen kerkuil en steenuil foerageren in het plangebied. Uit de NDFF blijkt dat een roepende steenuil en een paartje steenuil zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied. Ongeveer 800 meter ten oosten van het plangebied aan de Burensewal is een paartje steenuil waargenomen. Ongeveer 630 meter ter noorden van het plangebied is een roepende steenuil waargenomen. Steenuilen hebben een klein territorium in het broedseizoen wordt uitgegaan van 300 meter voor het essentiële foerageergebied. Gezien de relatief grote afstand van het plangebied tot de waargenomen dieren is het niet aannemelijk dat het plangebied behoort tot het essentiële foerageergebied van een steenuil.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Na de herinrichting zal een gedeelte van het plangebied ongeschikt zijn als foerageergebied voor vogels. Aangezien in het plangebied en de directe omgeving voldoende soortgelijk foerageergebied aanwezig blijft, zijn

negatieve effecten op algemene vogels uit te sluiten. Ook voor de vogels met jaarrond beschermde nesten geldt dat in de rest van het plangebied en in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig blijft.

Het plangebied vormt mogelijk foerageergebied voor steenuil. Het gehele plangebied is circa 90.000 m² en het te verhardende gedeelte is circa 5.000 m². Na de voorgenomen plannen is circa 5,5% van het plangebied niet meer geschikt als foerageergebied voor steenuil. De functionaliteit van het gebied gaat daarmee niet significant omlaag. Daarnaast liggen om het plangebied heen geschikte foerageergebieden voor steenuil. In het plangebied en in de directe omgeving is en blijft derhalve voldoende, geschikt foerageergebied voor steenuilen aanwezig.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, baardvleermuis, Brandts vleermuis en vale vleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied plaatsvindt. In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen of essentiële vliegroutes van vleermuizen aanwezig, vanwege het ontbreken van gebouwen, bomen en opgaande groenstructuren.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende zoogdiersoorten voorkomen: bunzing, egel, haas, konijn, ree, vos, wezel en algemene (woel-, spits- en ware) muizensoorten (alle §3.3 Wnb). Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied komen boomarter, hermelijn, molmuis, waterspitsmuis (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb) voor. Op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied komt das (§3.3 Wnb) voor.

Het plangebied kan (onderdeel van) vormen van het (grotere) leefgebied van algemene soorten grondgebonden zoogdieren zoals egel, haas, konijn, ree, vos en diverse muizensoorten. In het plangebied kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn van egel, haas en diverse muizensoorten. Van konijn, ree en vos zijn geen verblijfplaatsen of sporen aangetroffen in het plangebied, verblijfplaatsen van deze soorten zijn derhalve uitgesloten.

Voor bever, boomarter, das, molmuis en waterspitsmuis is geen geschikt habitat aanwezig binnen het plangebied; het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied is uit te sluiten.

Bunzing, hermelijn en wezel kunnen het plangebied gebruiken als onderdeel van het grotere leefgebied. De randen van het plangebied bieden voldoende dekking. In het plangebied is geen vegetatie aanwezig die voldoende dekking biedt voor marterachtigen. In het plangebied kunnen derhalve geen verblijfplaatsen aanwezig zijn van deze soorten. Mogelijk zijn verblijfplaatsen van bunzing, hermelijn en wezel aanwezig in de randen van het plangebied. Het plangebied kan gebruikt worden als (onderdeel van het grotere) foerageergebied.

De twee sloten (in het midden van het plangebied en langs de zuidwestgrens) bieden voor marters in bepaalde perioden voldoende dekking om te gebruiken als migratieroute. Echter, wanneer de oevers gemaaid zijn bieden ze te weinig dekking om te gebruiken als migratieroute.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied zal na inrichting nog steeds geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen.

De voorgenomen plannen leiden ertoe dat circa 5,5% van het plangebied niet meer gebruikt kan worden als onderdeel van het leefgebied door egel, haas, konijn, ree, vos, diverse muizensoorten, bunzing, hermelijn en wezel. Dit heeft geen significant negatief effect op deze soorten. In het plangebied en de omgeving is en blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig.

Mogelijk worden verblijfplaatsen van egel, haas en diverse muizensoorten vernietigd bij het uitvoeren van de werkzaamheden. De mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van bunzing, hermelijn en wezel in de randen van het plangebied worden door de werkzaamheden niet vernietigd of verstoord.

De sloot langs de zuidwestgrens wordt door de werkzaamheden niet beïnvloed, deze kan (in perioden met voldoende dekking) door marters worden gebruikt als migratieroute.

De sloot door het midden van het plangebied wordt door de werkzaamheden tijdelijk onbruikbaar als migratieroute. Deze route is echter geen essentiële migratieroute voor marters. Marters kunnen tijdens de werkzaamheden de haag gebruiken langs de noordwestgrens van het plangebied (deze ligt in dezelfde oriëntatie als de sloot van zuidwest naar noordoost). Deze is meer geschikt als migratieroute doordat deze jaarrond voldoende dekking biedt. De werkzaamheden en de voorgenomen plannen hebben derhalve geen significant negatief effect op marters.

Mitigerende maatregelen

Voor egel, haas en algemene muizensoorten geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten. Wel geldt de algemene zorgplicht, zie §1.3 van dit rapport.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (6 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Een negatief effect als gevolg van stikstof uitstoot is middels een AERIUS-berekening uitgesloten. Ten aanzien van het GNN en de GO hebben de voorgenomen plannen geen (significant) negatief effect tot gevolg voor de kernkwaliteiten van deze gebieden.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.3 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Na de herinrichting zal een gedeelte van het plangebied ongeschikt zijn als foerageergebied voor vogels. Aangezien in het plangebied en de directe omgeving voldoende soortgelijk foerageergebied aanwezig blijft, zijn negatieve effecten op algemene vogels uit te sluiten. Ook voor de vogels met jaarrond beschermde nesten geldt dat in de rest van het plangebied en in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig blijft.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied zal na inrichting nog steeds geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Derhalve hebben de voorgenomen plannen geen significant negatief effect op foerageergebied van vleermuizen.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

De voorgenomen plannen zorgen ervoor dat land- en overwinteringshabitat verdwijnt en tijdens de werkzaamheden worden mogelijk individuen van kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker verwond. Tijdens de werkzaamheden kan een gedeelte van de sloot tijdelijk ongeschikt zijn als voortplantingshabitat.

Voor de amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en bastaardkikker geldt in de provincie Gelderland, in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden, zie §1.3 van dit rapport. Werkzaamheden aan watervoerende sloten dienen in het kader van de

zorgplicht buiten de voortplantingsperiode van amfibieën (half maart tot half september) te worden uitgevoerd.

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor egel, haas, konijn, ree, vos, diverse muizensoorten bunzing, hermelijn en wezel. Na de herinrichting zal een klein gedeelte van het plangebied ongeschikt zijn als leefgebied voor deze soorten. Dit heeft geen significant negatief effect op deze soorten. In het plangebied en de omgeving is en blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig. Ook blijven migratieroutes in tact tijdens de werkzaamheden en na de herinrichting.

De mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van bunzing, hermelijn en wezel in de randen van het plangebied worden door de werkzaamheden niet vernietigd.

Mogelijk worden verblijfplaatsen van egel, haas en diverse muizensoorten vernietigd bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Voor egel, haas en algemene muizensoorten geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten. Wel geldt de algemene zorgplicht, zie §1.3 van dit rapport.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Algemene vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	-	-
Steenuil	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Nee	-	
Kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker	§3.3 Wnb	Voortplantings-habitat	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Nee	Werkzaamheden in watervoerende sloten buiten de voortplantingsperiode uitvoeren
Algemene muizensoorten, egel en haas	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Nee	-	-

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Bunzing, hermelijn en wezel	§3.3 Wnb	Foerageergebied, migratieroute en aan de randen wellicht verblijfplaatsen	Nee	-	-

5.3 Advies

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

- + Werkzaamheden aan watervoerende sloten buiten de voortplantingsperiode van amfibieën (half maart tot half september) worden uitgevoerd.

5.4 Aanbevelingen

In het plangebied kan leefgebied worden gecreëerd voor de steenuil door een steenuilkast op te hangen. Het foerageergebied van steenuil binnen het plangebied kan worden verbeterd door de volgende maatregelen te nemen: het creëren van ruige, kruidenrijke overhoekjes, bloemrijk grasland te creëren door inzaaien of aangepast maaibeheer, het creëren van takkenrillen of houtstapels, het aanleggen van een vijver met flauwe oevers en het aanbrengen van paaltjes die kunnen dienen als uitkijkpost.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=1, 09-04-2020
- + Kernkwaliteiten GNN en GO, http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten, 09-04-2020
- + NDFF - quickscanhulp.nl 06-12-2018 10:08:28
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen

van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.

Bijlage 2 Landschapsplan

